

צו לפי סעיף 56 לפקות הרוקחים (נוסח חדש) תשמ"א – 1981

ביום 30.12.88 הוגשה קובלנה נגד הרוקח סולימאן אל-צאנאע (להלן הנקבל) על כך שהוא גילה אי יכולת ורשלנות גסה במלוי תפקידו, כאמור בסעיף 56 (3) לפקודת הרוקחים (נוסח חדש) תשמ"א – 1986 (להלן הפקודה). התנהגות זו התבטאה ברכישת תרופות מגורמים לא מוסמכים, החזקתם וסחר בתרופות מזויפות.

שר הבריאות מינה ועדה, עליה הוטל לשמוע את שיש לנקבל לאמר וכן לרכז את החומר כולו ולהביא את המלצותיה בפני השר.

בהחלטת ביניים שניתנה ע"י הועדה לאחר שהיא שמעה ראיות וטעונים, קבעה הועדה שבבית המרקחת של הנקבל (בו הוא הבעלים והרוקח האחראי) נמצאו כדורי סיאליס מזוייפים, ויש בכך די כדי לקבוע שהנקבל, התרשל רשלנות מקצועית רוקחית בלתי נסלחת שאינה הולמת את מקצוע הרוקחות בהחזיקו בבית המרקחת שלו כדורי סיאליס מזוייפים ובתיתו לזרים לשהות בבית המרקחת ללא פיקוח.

יצוין שבקובלנה נאמר שבחיפוש בו נמצאו כדורי הסיאליס, נמצאו גם כדורי ויאגרה ואולם במהלך הדיונים בפני הועדה זנח הקובל את חלק הקובלנה המתיחס לויאגרה.

הנקבל טען שהוא לא היה מודע להמצאות כדורים מזוייפים בבית המרקחת, וכי אלו שנמצאו אינם שלו, ואולם הועדה דחתה טען זה, ואין בדעתו להתערב בכך, לא רק שמדובר בהערכת עדות שנשמעה בפני הועדה ואין זה ראוי שאתערב בממצאי הועדה, כשאין סיבה כבדת משקל לעשות כן אלא שמהחומר כולו ניתן להסיק שמדובר בהגנת עדים שמן הראוי היה לדחותה.

במסגרת נסיון הנקבל ליצור זיקת קשר בין הכדורים המזוייפים לבין גורם זר, גולה בפני הועדה פרשה של כניסה חופשית של אדם זר לחלקים הפנימיים של בית המרקחת. הועדה ביקרה קשות את התנהגות הנקבל שהתיר חדירה כזו, והיא אף ראתה בהתנהגות זו רשלנות. מבלי לגרוע מדברי הביקורת שהועדה הטיחה כאמור לעיל, אני מבקש להסתייג מ"ההרשעה" בנושא זה, משום שהיא לא נכללה בקובלנה.

בהחזקת התרופה המזוייפת ראתה הועדה אקט של "רשלנות מקצועית-רוקחית בלתי נסלחת שאינה הולמת את מקצוע הרוקחות בהחזקתו ברשותו בבית המרקחת שלו כדורי סיאליס מזוייפים...". מסקנה זו של הועדה מקובלת עלי.

מכאן ואילך קיימה הועדה דיונים לענין הענישה שיש להטיל על הנקבל והיא הביעה את דעתה בנושא זה בדו"ח שהיא הגישה לשר הבריאות.

בדו"ח זה מציגת הועדה, בצדק, שמעשה הנקבל סודק את "בטחון צבור הנזקקים לשרותי בית המרקחת", והיא יכולה "להרתיע מטופל מלהזקק לטיפול רפואי".

הועדה ציינה שלא היו בפניה ראיות ישירות על רכישת או סחר בתרופות מזויפות, ובנסיבות אלו היא רואה בהתנהגות זו "רשלמות רפואית פסיבית".

בהתחשב בכך, בהתחשב ברצף המקצועי – משמעותי של הנקבל הנקי מכל תלונה או קובלנה משמעותית בפעילותו הרוקחת, בהתחשב בצעדים מינהליים שננקטו נגד הנקבל ונוכח תחושתה שהנקבל הפנים את כובד אחריותו ומחויבותו, המליצה הועדה לשר הבריאות להתלות את רשיונו לפרק זמן של שלושה חודשים.

דו"חות הועדה הועברו אלי כיון שסמכויות הענישה המשמעותית המסורות לשר הבריאות, הואצלו על דיו אלי. במספר החלטות שניתנו על ידי בעבר, חינויתי דעתי שהענישה המשמעותית על עיסוק רוקחים בתרופות מזויפות צריכה להיות משמעותית.

למטופלים למיניהם אין ברירה זולת מתן אמון מלא בבית המרקחת. אין ברשותם מעבדה, והם אינם יכולים לבדוק את הרכבה של כל תרופה אותה הם רוכשים בבית מרקחת. מבחינתם מדובר בקניה של "חיתול בשקי". גם הרוקח ידע ואת. הפיתוי העומד בפני רוקח הוא איפוא גדול. מכירת תרופה חסרת ערך (אולי אפילו מזיקה) תמורת מחיר המשולם עבור תרופה אמיתית, מכניסה ללא ספק רווח של ממש לעוסקים בכך.

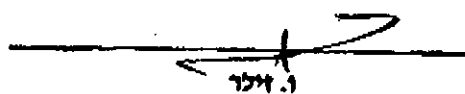
הנקבל לא נתפס אמנם במכירה, ואולם משקבעה הועדה (ובצדק) שתורפות המזויפות הן שלו, ומשאלו נמצאו בכמות מסחרית בבית המרקחת שלו, ומשתעדו של בית מרקחת הוא למכור תרופות קשה מאוד להתיחס לתרופות המזויפות שנמצאו במקום כאל "נרות חנוכה" שנועדו לצפיה בלבד.

נראה לי שהענישה המשמעותית המומלצת חוטאת למטרה ההרתעתית שנועדה לה. הדברים נכונים שבעתים כשהפיתוי גדול, הרווח משמעותי והסכנה לצבור אורכת בפתח. נוכח כך מצטבר כזה אין מנוס לדעתי מלהנהיג גורם הרתעה יעיל שיכלוס פיתויים.

בהבאי בחשבון את חבנת הועדה שיש להקל בענישה המשמעותית, ורק משום שאני נוהג משקל של ממש להיבט זה, אני מורה כי רשיונו של הנקבל יותלה לשנתיים ימים שתחילתם ב- 1.8.2012.

19.5.11

ניתן היום

נשיא (בדימוס) של בית המייש המחוזי בירושלים